

BAZAR

ANNA LARSSON

*Etusivun
aineksia*

ANNA LARSSON

*Etusivun
aineksia*

Suomentanut Heli Ikäheimo

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Heli Ikäheimo
Ruotsinkielinen alkuteos *Medan världens ser på*
© Anna Larsson 2021
Kannen suunnittelu Sanna Sporrang

Bazar kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

ISBN 978-952-376-609-9
Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

*En ole vielä löytänyt maailmasta paikkaa,
jonne voin kadota.*

ROBERT PATTINSON

Luku 1

”Sara! Nyt se tapahtuu!”

Fransin ääni kaikui käytävässä ja puvun hiha lepatti hoi-
kan käsivarren ympärillä, kun hän viittilöi Saralle. Hän
näyttää niin iloiselta, Sara ajatteli ja painoi ulko-oven kiinni
perässään. Mäntylankut narisivat tuttuun tapaan, kun hän
asteli muutaman askeleen Fransin luo. Rinkka hankasi olka-
päitä, jotka olivat aivan hellinä kymmenen päivän matkan
jälkeen, ja hän liu’utti sen varovasti lattialle.

”Tapahtuu mitä?”

Fransin kasvojen uurteet erottuivat yhtä selvästi kuin
yleensäkin, mutta samaan aikaan kaulalla ja poskissa näkyi
hento puna, ja kerrankin hän hymyili leveästi. Sara ei voinut
olla vastaamatta hymyyn.

”Et kyllä usko tätä!” Frans jatkoi. ”Koko juttu on ihan
mieletön. Eben on juuri...”

Hänen katseensa lipui kuluneesta rinkasta farkkuihin,
joiden toisessa lahkeessa oli ripsuinen repeämä, ja ylös pu-
seroon, johon oli painettu räikein värein kuva Shanghain
Oriental Pearl Towerista. Sara painoi kämmenellään pään
sivustaa ja yritti taltuttaa pahimmin harottavia suortuvia,
vaikka tiesikin sen olevan turhaa – pitkän yölennon jäljiltä
auttaisi vain suihku.

”Niin? Frans?”

”Missä hemmetissä olet ollut?”

”Lomalla.”

”No sen minä tiedän, mutta missä?”

”Kiinassa. Vaeltamassa. Sain tekstarisi Arlandan matkatarahihnalla ja tulin suoraan tänne. Miksi olet täällä, nythän on toinen pääsiäispäivä? Eikö sinun pitäisi olla kotona lepäämässä? Eikö lääkärisi sanonut, että...”

”Äh!” Frans heilautti taas kättään. ”Eivät kustantajat voi olla *kotona lepäämässä*. Varsinkaan sen jälkeen, mitä nyt on tapahtunut.” Hän puhui hiljempaa, nojautui Saraa kohti. ”Luulen, että tämä voi olla meille käännekohta, ainakin tärkeä palapelin palanen.”

”Mitä oikein on tapahtunut?”

Frans veti henkeä kuin terästäytyäkseen, sanat tulivat hitaasti ja äänensävy oli dramaattinen. ”Hollywood tahtoo ostaa Ebenin kirjan! Tadaaa!”

”Mutta...”

”Ja tehdä siitä järjettömän kokoluokan amerikkalaisen elokuvan! Tadaaa!”

Sara naurahti. Oliko Frans ironinen? Vaikka hän oli totta puhuen vähiten ironinen ihminen, jonka Sara tunsu. Jos Frans Magnusson huusi *tadaaa*, silloin täytyi olla jotain aivan erityislaatuista tekeillä. Ja Ebenin uusin kirja myi todella hyvin USA:ssa. ”Kun sanoit että järjettömän kokoluokan, kuinka...”

”Tässä on kyse koko paketista, valtava budjetti ja oikeat Hollywood-tähdet näyttelössä.”

”Ihan totta?”

”Jep!”

Frans näytti iloiselta, mutta ääni oli horjunut useamman kerran. Sara ymmärsi häntä, hänkin halusi uskoa siihen, että jotain hyvää oli tekeillä. Jos joku ansaitsi tuulta purjeisiin, niin Frans. Sara puristi kokoon viikkaamansa takin itseään

vasten kuin halaukseen, ja pieni osa jetlagin aikaan saamasta kylmyydestä haihtui hänen kehostaan ja rinnassa tuntui lämpimiä läikähdyksiä. Monien mielestä Frans oli hankala ja moukkamainen, mutta vuotta aiemmin hän oli auttanut Saraa hädän ollessa suurin ja palkannut hänet, vaikka hänen oli ollut periaatteessa mahdoton työllistyä, eikä Sara unohtaisi sitä koskaan. Olen kiitollinen siitä, että minulla on teidät, hän ajatteli, sinut ja Eva ja työ. Kiitollinen pienimuotoisista ja hallittavissa olevista asioista. Kyyneleet nousivat silmiin, ja hän jännitti kasvojaan pitääkseen ne loitolla. Hänen täytyi skarpata – tämä työ oli hänen mahdollisuutensa osoittaa, että hän tosiaan oli pätevä ja ammattitaitoinen.

”Ai miten mukavaa, Frans!”

”Mieti, miten hyvää mainosta se on hänelle. Uskon, että se antaa kovakantiselle kirjalle uuden sysäyksen, tällä kertaa vielä isomman. Ja sitä me tarvitsemme!”

Sara laski rinkan nojalleen seinää vasten ja rutistuneen takin sen päälle.

”Mutta miksi me olemme täällä? Nyt? Ja miksi *minä* olen täällä? Enhän ole yleensä mukana...”

”Eben saa kertoa itse.”

”Onko hänkin täällä?”

”Neukkarissa.” Frans osoitti suljettua ovea ja hiljensi äänensä kuiskaukseksi, vaikka he olivat kahden. ”Älä unohda, että hän on tuottavin kirjailijamme. Kahdeksankymmentä prosenttia viime vuoden tuloksesta oli hänen ansiotaan.”

”Tiedän.” *Minähän tässä olen ekonomi.*

”Ja...”, Frans heilautti etusormeaan vaarallisen lähellä Saran kasvoja, ”...muista, että sen, mitä Eben haluaa, Eben myös saa.” Hän piti tauon. ”Okei?”

Ihan niin kuin joltakulta tässä kustantamossa olisi voinut jäädä asia huomaamatta kuluneen vuoden aikana. Sara

hymyili itsekseen. Oli pikemminkin kummallista, ettei käytävällä ollut punaista mattoa ja sen reunoilla tervetulo-orkesteria, koska suuri Eben Carlsson oli juuri saapunut.

”Ymmärrän.”

”*Grrreat!*” Frans tempaisi neuvotteluhuoneen oven auki ja astui sisään. ”Nyt kaikki ovat paikalla!”

Sara seurasi perässä, nipisti puseron kangasta sormiensa välissä ja nuuhkasi nopeasti. Edelleen ihan ookoo, tuntui vain matkustamon keinotekoinen, parfymoitu tuoksu. Mainospainatus oli toki karmea, mutta edellisiltana Shanghain lähtöaulassa oli ollut pelkkiä turistipaitoja, kun hän oli saapunut sinne myöhässä olleella junalla ja rinkassaan pelkkää likapyykkiä.

Sekä Eben että Eva istuivat jo suuren neuvottelupöydän ääressä. Frans kumartui Ebenin puoleen ja kuiskasi jotain tämän korvaan, kun Eva nousi pöydästä. Sara käveli hänen luokseen ja tunsu kollegan ympärillä tutun liljantuoksuisen pilven, kun he halasivat toisiaan.

”Tervetuloa kotiin!”

”Kiitos samoin!” Sara kohtasi vahvasti meikattujen silmien katseen. ”Miten pääsiäinen meni? Sujuiko Kööpenhaminassa hyvin?”

”Olen ihan kuitti. Mutta siellä oli mielettömän hauskaa!” Eva katsoi hänen vaatteitaan Fransin tapaan mutta huvittunut hymy roosankimaltavilla huulillaan. ”Entä millaista oli Kiinassa?”

”Aivan mahtavaa!”

Sitä se oli todella ollut, kauan odotettu matka, joka oli ylittänyt kaikki odotukset. Kivimetsät ja tuulen muotoilemat männyt. Vesiputoukset. Rinnakkaistodellisuus, olennaisesti erilainen mutta samaan aikaan konkreettinen. Hän näki henkeäsalpaavat maisemat kirkkaana mielessään, ja

jyrkkänä kohoava vuorensinämä oli yhä askeleen päässä. Hän halusi säilyttää reitillä olleen tunteen niin kauan kuin pystyi, sen, että huimaus saattoi ravistella kehoa mutta olla kuitenkin hallittavissa – todisteen siitä, että hän oli elossa ennemmin kuin syöksymässä kuiluun.

”Mielipuolista, että lähdit sinne ihan yksin!”

Jalat tärisivät ja Sara otti kiinni pöydänreunasta. Väsymystä oli äkkiä vaikea vastustaa, ihan niin kuin se olisi saavuttanut hänet vasta nyt, kun hän oli perillä.

”Näitkö muuten muurin?” Eva jatkoi.

”Ei, en ollut sillä suunnalla.”

”Mutta mitä sinulla on käsivarressa?”

Sara tarttui kädellä siihen kohtaan, jota tiesi Evan tarkoittavan, ja tunsi iholla pitkänomaisen ruven. Hän oli valinnut viimeisenä vaelluspäivänä sivupolun ja joutunut kiipeilyosuudelle, jossa terävä kallionreuna oli raapinut kyynärpäätä ja olkavartta. Vaarana sellaisissa tilanteissa ei ollut niinkään vamma kuin huomion herpaantuminen ja harha-askele, erityisesti kun oli yksin ja niin kapealla polulla, että sitä hädin tuskin erotti vuorenrinteestä. Silloin oli parasta vain jatkaa, antaa tihkuvan veren kuivua tuulella, antaa kivun kirvellä loppuun.

”Äh. Se näyttää pahemmalta kuin onkaan.” Hän katsoi jälleen Evaan. ”Onko sinutkin... kutsuttu paikalle?”

”Paras olla.” Evan vaaleat hiukset oli koottu täyteläiselle poninhännälle, ja kirkuvan pinkki poolopusero nuoli hänen muhkeita muotojaan. Koko olemus oli huomiota herättävä, ja kuten tavallista, hänen kasvonsa huokuivat tarmoa. Vaikka hän olisi mieluiten ollut jonkin ison muotilehden palveluksessa, hän oli aina sataprosenttisesti sitoutunut työhönsä. Nyt hän hymyi vinosti. ”Tarkoitan, että paikalla on parasta olla joku järjestelmällinen ja normaali ihminen, joka huolehtii teistä muista kummajaisista.”

Sara ei voinut olla nauramatta. ”Olen kai minä sentään järjestelmällinen! Jos ei oteta huomioon näitä tämänpäiväisiä vaatteita.”

”Olet järjestelmällisempi kuin laki sallii. Ja minun ansiostani...”

”Nyt asiaan!” Fransin ääni keskeytti Evan, joka irvisti varoen näyttämästä sitä Fransille.

Sara käveli pöydän ympäri vapaalle tuolille Ebenin viereen. Koko aamun tuloillaan ollut päänsärky sai uutta pontta, ja hän hieroi ohimoaan.

”Hei Eben.”

Eben istui lysisssä ja nosti hitaasti käden Saraa kohti tervehtiäkseen, aivan kuin ei olisi enempää jaksanut. Hänellä oli tummat silmäanaluset, ja silmänvalkuaiset punoittivat.

”Oletko kuullut?” hän kysyi.

”Olen. Todella hieno uutinen sinun kannaltasi”, Sara sanoi hiljaa. Hän yritti ymmärtää, miksi Eben näytti niin surkealta. Oliko hänellä ehkä vain kankkunen? ”Että saat myydä elokuvaoikeudet.”

”Hieno?” Ebenin katse liukui hänestä huoneen yli ja kiinnittyi kehystettyyn julisteeseen kustantamon unkarilaisesta runoilijasta, joka oli voittanut kaksi vuotta aiemmin Nobel-palkinnon. ”Niin otaksun.”

”Aivan loistavia uutisia, Eben!” Frans kumartui pöydän ylle. ”Vaikkakin ehkä odotettuja, kun kirjasi on ollut yli kaksi kuukautta *New York Timesin* bestsellerlistalla. Äänikirja tulee räjähtämään! RÄJÄHTÄMÄÄN! Puhumattakaan kiinnostuksesta jatko-osaa kohtaan. Jota vihdoin olet kirjoittamassa! Ja kun se...”

Frans jatkoi puhumista, ja Sara tarkkaili Ebeniä. Tukka, josta mies oli kovin ylpeä, oli kammattu taaksepäin jonkinlaisella geelillä, joka sai sen kiiltämään korkeista ikkunoista

kantautuvassa auringonvalossa. Päivän mielialasta riippuen hän saattoi näyttää joko puoleensavetävältä – vintage-pukuun sonnustautunut terävä nero, jolla tuntui olevan vastaus elämän suuriin kysymyksiin – tai kuten tänään, lähinnä äreältä erakolta, joka joi liikaa halpaa viiniä ja eleli pakaste-eineksillä. Hänen kätensä puristi pöydänreunaa sinisuoniset rystyset valkoisina. Miksei mies ollut iloinen? Viime vuodet ovat kuluttaneet häntä, Sara ajatteli. Ei ole helppo siirtyä tuntemattomasta kaupunginkirjaston assistentista suoraan kirjallisuuden parrasvaloihin.

”Kerrohan nyt, mitä olet suunnitellut”, Frans sanoi.

Eben katsoi Saraan. ”Kaikki on niin sekavaa. En ymmärrä edes, paljonko minulle maksetaan.” Hän laittoi käden pöydällä lojuvan paperinipun päälle, joka oli liitetty lyhyeltä sivulta paperipuristimella yhteen. ”Tässä on sopimus. Sain sen eilen tuotantoyhtiön agentilta, Mark Bransonilta.” Hän ojensi nipun Saralle. ”Voitko auttaa minua selvittämään, millaisista rahoista siinä on kyse?”

”Minäkö?”

”Niin. Kun selität rojaltilaskelmat, niin ymmärrän.”

Frans nyökytteli kiivaasti, ja Sara veti paperit itselleen juutuen heti logoon. Omnimount Pictures. Yksi Hollywoodin suurimmista ja vanhimmista elokuvayhtiöistä. Hän selaili sopimusta hiljalleen ja silmäili englanninkielistä tekstiä tuntien, että Eben tarkkaili häntä. Sopimus on hyvin samankaltainen kuin ensimmäisessä työpaikassani, Sara ajatteli ja takertui prosenttilukuun pykälässä, jossa puhuttiin jotain osuudesta nettovoitosta. Selasi eteenpäin ja löysi loppupuolelta kertakorvauksen. Hullun paljon rahaa! Hän luki pykälän useita kertoja varmistaakseen, ettei mitään ollut jäänyt huomaamatta.

”Sara?” Ebenin katse kulki Saran kasvojen ja sopimuksen välillä.

Ei kankkusta, Sara ajatteli, vaan stressaantunut.

”Oletko nähnyt viimeisen sivun?” Hän näytti sitä Ebenille. ”Vaikuttaa siltä, että saat tämän joka tapauksessa. Heti.”

Eben ei katsonut summaa vaan vain Saraa. ”Niin, se näyttää isolta rahalta, mutta onko se todella sitä?”

”Sitä minä en tiedä.”

”Ja ehkä saan vielä paremman tarjouksen, jos odottelen hetken aikaa?”

Sara laski paperinipun pöydälle, puhui hitaasti ja selkeästi tajutessaan, että asia voisi olla vaikea saada Ebenille jake luun, kun tämä oli niin stressaantuneessa tilassa. ”Luulenpa, että tarvitset juristin katsomaan sitä. Ja agentin.”

”Äh! Kaikenlaisia sitä pitääkin palkata.” Eben katsoi Fransia. ”Olen vilpittömän huolestunut. Ajatelkaa, jos he turmelevat kirjani? Jos siitä tuleekin keskinkertainen toimintaelokuva, jolta... puuttuu sielu. Frans, tiedät, miten tärkeä yhteiskuntaa heijastava näkökulma on kirjassani. Se ei ole pelkkä jännittävä trilleri!”

Frans kääntyi Saraan päin. ”Elokuvayhtiö on kutsunut Ebenin Hollywoodiin. Ja minä olen sanonut, että se on hyvä ajatus. Kun he ovat ostaneet oikeudet, Ebenillä ei ole paljon sananvaltaa. Nyt on hänen tilaisuutensa esittää vaatimuksia.”

”No mutta sehän kuulostaa järkeenkäyvältä”, Sara sanoi. Hänen silmissään välkkyi, ja hän veti syvään henkeä.

Eben raapi kaulaansa. ”Ensi viikolla on kokous kaikkien kirjakauppojen kanssa, mutta sanoin, että voisin matkustaa keskiviikkona.” Hän piti tauon. ”Ja haluan, että tulet mukaan.”

Saran otsassa oli alkanut tykyttää, ja Ebenin ääni kuulosi kumealta ja kaukaiselta. Minun täytyy päästä nukkumaan,

hän ajatteli, muuten tämä päänsärky äityy todella ilkeäksi. Eben katsoi häntä ja näytti odottavan, että hän sanoisi jotakin.

”Lähteekö Frans mukaasi?”

”Ei kun sinä.”

”Minä?”

Eben nyökkäsi hitaasti. ”Sitä minä tässä yritän sanoa. Sinä, Sara Bergman. Olet hemmetin hyvä numeroissa, sait rojaltni oikein ensi yrittämällä. Mikä on enemmän kuin voi sanoa eräistä muista.” Hän katsahti Fransiin ja sitten jälleen Saraan. ”Luotan sinuun.”

”Mutta...” Sara jäykistyi. ”Minne se olikaan?”

”Hollywoodiin.”

”Matkustammeko sinä ja minä Los Angelesiin?”

”Kyllä.”

”Ylihuomenna?”

”Juuri niin.”

Käsi hakeutui refleksinomaisesti vatsalle, mutta tuttua korvennusta ei tuntunutkaan. ”Ja mitä tarkalleen ottaen siellä teemme?” Sara ihmetteli.

Eben kohautti olkiaan. ”Ei aavistustakaan. Kai meillä on jokin kokous, jossa he pääsevät esittelemään suunnitelman-
sa. Mitä arvelet, Frans?”

”Kokouspa hyvinkin. Elokuveyhtiön väkeä.” Frans hui-
taisi kädellä sen oloisesti, ettei asia ollut niin tärkeä. ”Heitä
edustava agentti ja varmasti muutama tuottaja. Ehkä joku
juristi. He haluavat tietysti tehdä sinuun vaikutuksen suun-
nitelmillaan. Hyvä jos luet sopimuksen kunnolla läpi, Sara,
niin että voitte keskustella.”

Oliko Frans ihan sekaisin?

”Jotain aktiviteettia varmaan on”, Frans jatkoi, ”ja var-
masti pitkä ilta kaupungilla.”

”Hollywoodissa!” Eva huusi voihkaisten. ”Jumankauta, mikä tuuri teillä on!”

Sara tuijotti Fransia. Sanat pyörivät päässä, eikä hän saanut niistä otetta. Sopimus. Keskustelua. Aktiviteettia. Pitkä ilta.

”Mutta Eben...” Ääni värisi, ja Sara toivoi, ettei kukaan kuullut sitä. ”Eikö olisi parempi, että Frans lähtisi? Hänellä on enemmän kokemusta...”

Eben pudisti päätään. ”Ei, haluan että sinä lähdet mukaani.”

”Ja silloin tehdään niin”, Frans sanoi.

”Hyvä, oikein hyvä.” Eben vetäisi puhelimen esiin pikkutakkinsa povitaskusta. ”Tekstaan *Markille*.” Hän sanoi nimen liioitellun amerikkalaisella aksentilla ja hymyili Fransille. ”Että meitä tulee kaksi. Ja että haluamme matkustaa businessluokassa. Eikä missään tyhjänpäiväisessä plusluokassa tai miksi sitä sanotaan, vaan oikeassa *businessluokassa*.”

Sara seurasi, kun Ebenin peukalot hyppelivät näytöllä. Mitä juuri oli tapahtunut? Lentäisikö hän keskiviikkona USA:han? Ja menisi Ebenin seuraksi vierailulle elokuva-yhtiöön?

Minä selviän tästä, hän ajatteli. Nyt minulla on mahdollisuus tehdä jotain Fransin hyväksi, korvata hänelle se, että hän otti riskin ja palkkasi minut. Minä pystyn siihen, minä... Ei, ei, enkä pysty! Pilaan vielä kaiken!

Hän suoristautui tuolillaan, kuuli korvissaan heikon soinnin. Se ei kävisi laatuun. Hän ei tehnyt sellaista, ei enää. Eikä varsinkaan tunteikkaalle ja toivottoman herkkähipiäiselle kirjailijalle.

”Frans! En tunne... ollenkaan elokuvaoikeuksia...”

”Eben tietää sen. Hän haluaa mukaansa vain jonkun, johon luottaa.”

Salamavaloja ja yllätysrakkautta

#hyvänmielenkirjat

Sara viettää rauhallista elämää pienen kustantamon talousosastolla Tukholmassa. Yksityiselämän myrskyiset vuodet ovat takana, mikään ei voita tasaista arkea. Vastentahtoisesti Sara lähtee kuitenkin työmatkalle Hollywoodiin yhdessä kustantamon menestyskirjailijan Eben Carlssonin kanssa. Sara ei voi kuvitellakaan, miten suuri vaikutus matkalla on hänen elämäänsä.

Unelmien kaupungissa introvertti Sara kohtaa näyttelijätähti John Williamsin, jota puoli maailmaa suorastaan palvoo. Sara ei odota tapaamiselta kummoisia, miehän on oikea typerys: ylimielinen ja ärsyttävä. Vaan miten käykään, kun tylsän bisnesillallisen jälkeen Sara löytää itsensä lööpeistä, joissa hänet esitetään näyttelijän uutena salarakkaana!

Etusivun aineksia on hurmaava ja älykästä huumoria sisältävä romaani siitä, miten elämä tarjoilee sattumia silloin kun niitä vähiten odottaa. **Anna Larssonin** esikoisteos kuljettaa lukijansa Hollywoodiin, Tukholmaan ja Pariisiin – nojatuolimatka ei voisi olla täydellisempi.

